YESHIVA UNIVERSITY
TORAH MiTZION
BEIT MIDRASH

Sushi and Rice Paper Wraps on Shabbat

Rabbi Jonathan Ziring: jziring@torontotorah.com

טוחן

1. שבת עד ע"ב

אמר רב פפא האי מאן דפרים סילקא חייב משום טוחן. אמר רב מנשה האי מאן דסלית סילתי [רש"י: עצים דקים להבעיר קש] חייב משום טוחן.

2. שו"ע אורח חיים שכא:יב

המחתך הירק דק דק, חייב משום טוחן. הגה: וה"ה דאסור לחתוך גרוגרות וחרובים לפני זקנים (ב"י בשם תוספתא). ודוקא פירות וכדומה לזה, אסור. אבל מותר לפרר לחם לפני התרנגולים, דהואיל וכבר נטחן אין לחוש, דאין טוחן אחר טוחן. וכל זה לא מיירי אלא בחותך ומניח, אבל אם לאכלו מיד, הכל שרי מידי דהוי אבורר לאכול מיד, דשרי (תשובת הרשב"א והר"ן פרק כלל גדול), כדלעיל סי' שי"ט.

3. ביאור הלכה סימן שכא

... אבל בחתיכות גדולות קצת אין דרך הטחינה ... אך כ"ז לענין חיוב אבל לענין איסור יש ליזהר מאד בזה דכבר כתב בספר יראים להרא"מ דשיעור דקותן לא נודע לנו וכן משמע בב"י דהצריך לענין היתר אישלאנד"א שיעשה חתיכות גדולות במקצת וגם יהיה סמוך לסעודה עי"ש:

4. שמירת שבת כהלכתה פרק ו' הערה ו'

ושמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל, שהרמב"ן במלחמות ריש פ"ג דביצה כתב, דהמבקע עצים בקופיץ חייב סקילה משום טוחן, ומשמע אף דמסתמא הם גדולים קצת ואינם דק דק ואפ"ה חייב, והוא משום דמכיון שטחן אותם עד שראויים לתפקידם, הר"ז חשיב טוחן, דלפ"ז צ"ל דטעמא שמותר לחתוך בשבת פירות וירקות גדולים לחתיכות קטנות שראויות מיד לאכילה, הוא מפני שעדיין צריכים לשיניים הטוחנות אותם, ושאני ביקוע עצים שראויים לתפקידם מיד בלי שום טחינה, אולם החותך עצים דק דק כדרך שרגילים לחתוך עצים דקים ולהדביקם (דיקטים), **נראה דשפיר חייב אע"ג שהם גדולים וארוכים**, וכמבואר שבת עד ב לענין כוורת, דאף שהם ארוכים חשיב טוחן מפני שהם דקים,

5. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן עד: טוחן ג'

האם איסור טחינה בירקות הוא דווקא כשחותך דק דק באורך וברוחב כטחינת קמח או גם כשחותך באורך לבד או ברוחב לבד כמו שעושים בגזר, מלפפונים ועגבניות.

תשובה: לע"ד פשוט שרק לעשות בקנים לעשיית חלתא (ע"ד ע"ב) הוי טוחן בעשיית מקנה אחת שתים או שלש, שהכוונה דשתים או שלש לפי עובי הקנה שיש ממנה לעשות לצורך החלתא שצריכה בדקות, משום שרק טחינה כזו שייך שם. אבל לא באוכלין, דאי לא כן הרי ליכא גבול לזה דיהיה אסור לחתוך ככר לחם לחתיכות קטנות אם לא היה היתר שאין טוחן אחר טוחן, ופרי גדול כתפוח לג' וד' חלקים, אלא פשוט שבאוכלין שייך טוחן דוקא דק דק כלשון השו"ע בירק (סי' שכ"א סעי' י"ב).

6. משנה ברורה סימן שכא ס"ק מה [בענין מיד]

שרי - ויש מפקפקין על היתר זה וגם בב"י כתב שאף מי שמכוין לאכול מיד ג"כ יזהר לחתוך לחתיכות גדולות קצת ומטעם זה כתבו כמה אחרונים ג"כ דנכון להתנהג כמו שכתב הב"י...

7. משנה ברורה סימן שכא ס"ק מה

ועכ"פ אסור לעשות עד יציאת בהכ"נ דבעינן סמוך לסעודה ממש כמ"ש בסימן שי"ט לענין בורר

8. ר' משה שטרנבוך, תשובות והנהגות ב:קעט

והנה שאלה זאת ממש שאל הגאון וצדיק רבי אליהו דושניצער זצ"ל לרבינו החזו"א זצ"ל... והשיב לו שאין שום היתר גם לאנשים הרבה להתחיל לפני חצי שעה קודם וראוי לחשוש לאסור תורה.

9. ר' בנימין זילבר, אז נדברו ו:עב:ה

לענין "סמוך" לסעודה בבורר וטוחן הוא חצי שעה כמו בשבת דף ט' סמוך למנהה

10. ר' משה פיינשטין, אגרות משה או"ח ד:עד:בורר יג

אין שעה זו של שיעור שעה אלא הזמן שהדרך הוא לאשה זו שמסדרת האוכלין להסעודה וקודם לזה אפילו שעה קטנה אסור.

11. ר' משה שטרנבוך, תשובות והנהגות ב:קפה:יג

נחלקו החזו"א עם המ"ב אם יש הרבה לברור או לקלוף לסעודה, כמו בישיבה גדולה או לשבע ברכות, אם מותר בזה להתחיל זמן רב קודם כיון שנמשך לסעודה או לא, ונראה שאפילו אם נקל בדבר, מ"מ כשיש לנשים עוד הרבה דברים להכין, צריכה להשאיר הקילוף של המין שבכלל איסור בורר עד סוף ההכנות - באופן שקולפת והולכת עד הסעודה ממש, ובלאו הכי בודאי יש לאסור, וגם לא התרתי אפילו למיקילין כשיש רבים, לקלוף זמן רב קודם, אלא כשהשלחן כבר ערוך, והקילוף נעשה בסמוך למקום הסעודה (כגון במטבח), שמוכח דעבדי לסעודה ואז דוקא כשממשיך והולך הוה כסמוך לסעודה דמותר.

12. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שכא סעיף ט

מותר לחתוך בשר מבושל או צלי, דק דק בסכין.

13. משנה ברורה סימן שכא ס"ק לא

(לא) מותר לחתוך - דאין טחינה אלא בגידולי קרקע ואפי' להפוסקים דס"ל דבהמה נמי מקרי גידולי קרקע לפי שהיא ניזונת מן הקרקע מ"מ אין לאסור בזה דבלא"ה יש פוסקים דס"ל דאין שייך טחינה באוכלין וע"כ מותר לחתוך אפי' דעתו להניחו לאחר זמן:

14. ר' אשר וייס : שאל כת"ר אם מותר לעשות "סושי" בשבת

אף שאין דעתי מוחלטת בענין זה לענ"ד יש להחמיר ולהמנע מכך, ואבאר טעמי

הנה לכאורה יש לדון בזה משום שלש מלאכות, בונה תופר ומכה בפטיש, ואתחיל במאי דסיימנא

א. בשבת (קמ"ה ע"ב) אמרו במשנה "כל שבא בחמין מערב שבת – שורין אותו בחמין בשבת. וכל שלא בא בחמין מערב שבת – מדיחין אותו בחמין בשבת. חוץ מן המליח הישן וקולייס האיספנין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן"

רוב הראשונים פירשו דהכונה משום מלאכת מבשל וכך מבואר בשו"ע (סי' שי"ח ס"ד)

אך יש מן הפוסקים שפירשו דברי חז"ל כפשטות לשונם דאכן האיסור משום "גמר מלאכתן" דהיינו מכה בפטיש. עיין שם בלבוש (סעיף ד') ובפמ"ג (שם א"א ס"ק ט"ז). ובמשנה ברורה (ביאוה"ל ד"ה והדחתן) נקט לעיקר דבמאכל אין מלאכת מכב"פ, וכמו שמצינו דאין עיבוד באוכלין ואין צביעה באוכלין וכך גם לגבי מלאכת מכב"פ, עי"ש

אמנם נראה פשוט דאף לדעת המחמירים אין זה אלא במה שלא היה ראוי לאכילה ומתקנו ומכשירו לאכילה דהו"ל כעין גמר מלאכה ויש בו מכב"פ, וכהא דקולייס האספנין שאינם ראויים לאכילה מחמת מלחן והשוטף מהם את המלח מתקנם ועושה אותם ראויים למאכל, משא"כ בסושי שכל חלקיו ומרכיביו ראויים למאכל לפני כן ואינו אלא מדבקן .ומשו"כ אין לחשוש למלאכת מכה בפטיש

ב. וגם משום תופר אין נראה להחמיר, דבאמת נראה עיקר דגם מלאכת תופר ליכא באוכלין וכמו שמצינו בעיבוד, בצובע ובכמה מלאכות.והנה כתב הבית יוסף (סימן תק"ט) דמותר לתפור עוף שמילואה בבשר ביו"ט דהוי צורך אוכל נפש. ובח"א (כלל פ"ז ס"ב) תמה דלא הותרה תפירה לצורך אוכ"נ. ובספר קהלת יעקב לבעל הנתיבות (סי' תק"ט) כתב משום דאין תפירה באוכלין כיון שאינו מתקיים, עי"ש. ונראה דאין כונתו משום דהוי כתפירה שאינה מתקיימת שנחלקו בו הראשונים. אלא דכיון דאוכלין מעצם טבעם אינם מתקיימים אין בהם מהות מלאכת התפירה. ונראה עוד דבאמת אין כאן כל מהות תפירה דבאמת אין כאן חיבור ודיבוק של ממש אלא הלחות גורמת לדביקה מסויימת המתפרק בקל וכל כה"ג אין כאן אפילו תפירה שאינה מתקיימת. ומשו"כ נראה דגם משום תופר אין לחשוש

15. תלמוד בבלי מסכת שבת דף צה עמוד א

תנו רבנן: החולב והמחבץ והמגבן כגרוגרת, המכבד, והמרבץ, והרודה חלות דבש, שגג בשבת - חייב חטאת, הזיד ביום טוב - לוקה ארבעים, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: אחד זה ואחד זה אינו אלא משום שבות. ... מגבן חייב משום בונה.

16. חידושי הרשב"א מסכת שבת דף קב עמוד ב

ויש מפרשים דכי אמרינן אין בנין וסתירה בכלים הני מילי בכלי שנתפרק כגון מנורה של חוליות וכדשרו בית הלל לזקוף את המנורה ביום טוב, אבל לעשות כלי לכתחלה אין לך בנין גדול מזה ואין זה נקרא בנין בכלים שהרי אינו כלי אלא עושה כלי, ובזה ניחא לי הא דאמרינן לעיל בפרק המצניע (צ"ה א') דמגבן חייב משום בונה, ואם אין בנין בכלים היאך אפשר שיש בנין באוכלין אלא שהעושה דבר מתחלתו חייב משום שהוא עושה כלי והוא הבונה

17. רמב"ם הלכות שבת פרק ז הלכה ו

...ואם גבנו ועשהו גבינה חייב משום בונה, שכל המקבץ חלק אל חלק ודבק הכל עד שיעשו גוף אחד הרי זה דומה לבנין, וכן לכל מלאכה ומלאכה מאלו האבות יש להן תולדות על דרך זו שאמרנו, ומגוף המלאכה הנעשית בשבת תדע מעין איזה אב היא ותולדת איזה אב היא.

18. ערוך השולחן אורח חיים סימן שיג

וי"א דזהו רק מדרבנן [מ"מ שם] ואיזה דמיון הוא מגבן לבונה מפני שכל המקבץ חלק אל חלק ודבק הכל עד שיעשו גוף אחד ה"ז תולדת בונה

19. אבן האזל הלכות שבת פרק י

אב מלאכה דבונה הוא בבנין בית ממש שיש בזה שני החלקים עשיית אוהל ומקבץ חלק אל חלק, אכן הביאור הוא דמה שכתבנו דבאב דבונה צריך שני הגדרים זהו בעיקר גדר בנין דבהצטרף אלה השני חלקים נקרא בנין אבל בגדר חיוב מלאכה אינו צריך שהוא יעשה שני החלקים ואפי' עשה הוא חלק א' והחלק השני נעשה קודם ע"כ עשה בנין

20. שלחן ערוך אר"ח סימן שמ סעיף י

המקבץ דבילה ועשה ממנה עיגול, או שנקב תאנים והכניס החבל בהם עד שנתקבצו גוף אחד, הרי זה תולדת מעמר וחייב.

21. מגן אברהם שם ס"ק יז

וצ"ע דלמה לא יתחייב בזה משום בונה כמ"ש ססי' שי"ט גבי המגבן. וצ"ל **דלא מקרי בונה אלא כשמכוין ליפותו ולהשוותו**

22. חיי אדם כלל ל"ט, סעיף א

אפילו בדבר מאכל שייך בנין, כגון המגבן גבינה וכיוצא בו. ולאו דוקא גבינה

23. נשמת אדם חלק ב-ג (הלכות שבת ומועדים) כלל צג

ועכ"פ מבואר בהרמב"ם דבנין דגבינה הוא מפני שמחבר החלקים יחד, ע"ש במ"א בסוף סי' שי"ט, וא"כ הא תינח כשעושה גבינה ומשוה אותו לבעל תמונה עגול או ארוך דבזה שייך בנין, אבל כשנותן לתוכו דבר שיתקבץ רק החלב ויתייבש מעט דזהו משום בורר וזה מותר ב"ט. וזה שהיה שואל אביי מהו לגבן, אין כוונתו לגבן לבעל תמונה, דבודאי ידע הברייתא דמגבן חייב משום בונה... ובזה יתיישב היטב דבגמ' שלנו אמרי' דמגבן חייב משום בונה ובירושלמי שבת במלאכת ממחק איתא בהדיא דחייב משום לש, ובזה מיושב היטב דהעושה גבינה בעל תמונה הוי בונה, אבל המגבן ביד דהיינו שמערב אותו ומדביקו בידיו זהו משום לש...

24. מנחת אשר על מסכת שבת פג:ג

והנה לכאורה נראה דהעושה עוגה וכדומה ע"י שהוא מניח עוגיות וכדו' מלמטה ומלמעלה וממלא בינהם בגבינה או בשאר מטעמים כדרך העולם חייב משום בונה בשבת ובי"ט דלא גרע ממגבן שהוא מדבק חלקים זא"ז דומה בכך לבונה וגם בזה הוא עושה עוגה אחת מהרבה עוגיות וחלקים שונים, ואין לדחות דשאני המגבן שהוא מחדש שם חדש דרק על ידי מלעאה זו הוא נעשה גבינה משא"כ עוגה זו דהוי אוכלין גמור אף לפני כן, דאין נראה לחלק בכך בסברא וגם מדברי הרמב"ם נראה דהמגבן הוי כבונה משום דיבוק חלקים ועשייתן לגוף אחד ולא משום עשיית אוכל, ועוד דגם זה עושה מין מחודש של אוכל דמתוך מינים שונים עשה עוגה וחידש שם וצורה

25. ר' אשר וייס

אמנם מצד בונה אפשר דיש להחמיר, דהנה הקשה המגן אברהם...וכך כתב בנשמת אדם (סימן צ"ג אות א'), עי"ש ולכאורה נראה דה"ה בסושי, דלא תערובת בעלמא יש כאן אלא צורה מסויימת המושכת את העין, וכיון שיש קפידא על המראה היפה והמבנה יש בזה חשש בונה .כך נלענ"ד

ואף שאני לכשעצמי כתבתי במק"א (מנחת אשר שבת סימן ס"ג) את הנראה בעיני דאין כלל קושי ואין כלל דמיון בין המגבן שעושה **דבר חדש** דהיינו הגבינה, למדבק עיגולי דבילה דמעיקרא דבילה והשתא דבילה אלא שקבצן וקשרם ביחד ואין בזה מהות הבונה כלל אלא מהות הענין קיבוץ וחיבור וזה מלאכת מעמר

והדברים מפורשים בלשונו הזהב של הרמב"ם דלגבי מגבן כתב (הלכות שבת פרק ז' הלכה ו') "ואם גבנו ועשהו גבינה חייב משום בונה, שכל המקבץ חלק אל חלק ודבק הכל **עד שיעשו גוף אחד** הרי זה דומה לבנין" ולגבי הקושר תאנים כתב (שם פרק ח' הלכה ו') "המקבץ דבילה ועשה ממנה עגול או שנקב תאנים והכניס החבל בהן **עד שנתקבצו** גוף אחד, הרי זה תולדת מעמר וחייב וכן כל כיוצא בזה", והדברים פשוטים ומאירים. ולפי"ז אין הכרח במה שחילק המג"א

אך למעשה בטלה דעתי לדעת המג"א והח"א הנ"ל

ועוד דגם בסושי דומה הדבר קצת למגבן ואין כאן קיבוץ וחיבור בלבד אלא מאכל חדש ושם חדש

אך בכ"ז חוכך אני משום דאין כאן חיבור גמור, ורחוק לכאורה לומר דלגבי תפירה הוי אינו מתקיים ובכ"ז הוי בכלל בונה, אך מ"מ לכאורה דומה הדבר למגבן .ומשום כ"ז נראה דראוי להחמיר ולהמנע מעשיית סושי בשבת

26. Halacha Yomis - Making Sushi on Shabbos Friday, February 12, 2016

Is it permissible to make Sushi on Shabbos? Is it muktza? Shulchan Aruch (Orach Chaim 308:32) writes that unsalted raw fish is muktza, because it serves no purpose on Shabbos. However in our days, if one has cuts of raw fish that are edible as sushi, then they are not muktza. However, Rav Belsky, zt"l, questioned whether one may make sushi on Shabbos. The Chayei Adam 39:1 writes that the melacha of boneh (building) applies to food as well, and that attaching foods together to produce a desired picture or shape, is included in this prohibition. Since shaping sushi might be included in this prohibition, Rav Belsky, zt"l, recommended that one should not make sushi on Shabbos with the intent of making a specific design or pattern

27. Letter from the OU Webbe Rebbe [5 Towns Vaad follows this, cited by R. Aryeh Lebowitz]

The Chayei Adam writes that the issur boneh can apply to foods, if one stick together foods to makes shapes. Rav Belsky zt"l was not sure if sushi was included in this. Therefore, he would not say that it is assur to have a non-Jew make sushi, but he was against the idea of sushi stations, he held it was wrong and he told us to advise caterers that it was not lichatchila to ask a non-Jew to make sushi on Shabbos. But he would not stop a caterer if they insisted….[Chayei Adam from above] Rav Belsky was asked why having a non-Jew make sushi is worse than letting children play with Lego, which the minhag is to allow. He said the children play for themselves, but one is asking the non-Jew to do it for you, so this is a shailah of amira l'akum.

28. Making Sushi on Shabbat, Rabbi Ari Zahtz (Journal of Halacha and Contemporary Society LIX) p 5-59

It would appear that in this case, even according to the Rashba (whose opinion does not seem be normative halacha), who said that *boneh* is defined as taking separate things and creating a single entity referred to by a new name, there would be problem of *boneh*. Here, certainly, when all the ingredients are rolled together, nobody would say that we have some rice and some vegetables with some fish, rather it is certainly a new separate food that we refer to as sushi….

The remaining question is what difference is there between salad, sandwiches, and wraps and the case of sushi. The two primary differences seem to be (a) intending to build a precise or attractive produce and (b) whether the separate parts have truly been combined into a larger unit. In the case of a salad, sandwich or wrap, generally speaking one's intention is not to make either a very precise product or to design it in a very attractive way. Certainly, the presentation of food is an important aspect of the culinary experience, but it does not seem to involve the same concern for precise beauty as sushi does.

Furthermore, even if one is concerned with the precise aesthetic appeal of a salad, sandwich, or wrap, these items do not seem to reach the same level of being bound into one unit as does sushi… Even in the case of a sandwich or a wrap, where one wants to combine the ingredients into a single unit and eat them together, there is nothing actually holding the unit together. For example, if you would pick the sandwich up from the top of piece of bread instead of the bottom, the remainder of the sandwich would not be attached. Even a wrap where all the food is rolled together, if you would not pick up the wrap and old it together , if you would just pick it up from one side, the entire thing will generally fall apart. Therefore, the component necessary for boneh, that a person has created a single unit of parts stuck together is lacking. However, the in case of sushi, even if one would pick up the sushi from an edge and hold it, the unit stays together, and thus, it seems should be considered a new inti for which *boneh* is in fact a concern.

Based on this analysis, this author suggests that perhaps a distinction can be drawn between a professional or experienced sushi chef and the beginner or laymen…

29. **ר' דוב ליאור:**אם כל מה שצריכים לעשות הוא לגלגל את הדג באורז אין כאן שום בעיה, כשם שמותר להכין סלט או לערבב בצל בגבינה.
30. **הרב דוד לאו :**לכאורה, מכיוון שכל שנותר הוא רק גלגולם יחד, כי הכל כבר הוכן מראש, לא צריכה להיות בעיה.

31. Rabbi Tzvi Heber

We asked Rav Shlomo Miller who allows it - al Yidei akum. I believe that the main reason is because it doesn't become one like cheese; it falls apart easily (see Rambam). It should be no different than a cream cheese sandwich with lettuce and tomatoes cut into a nice shape which is undoubtedly permitted. There are those that disagree with the Kitzur Shulchan Aruch who says that making a mound of egg with onion is boneh. See Nishmas Shabbos 4th volume siman 322 for a pile of sources including Maharsham, Pnei Yehoshua, Minchah Pitim, Aruch Hashulchan and more.

32. R. Zahtz in n. 19 notes that whether amirah l'akum depends on whether one thinks it is biblical or not (see above).

33. Rabbi Mordechai Frankel of the Star-K told me that Rabbi Heinemann allows making Sushi on Shabbat.

34. R. Mordechai Willig and R. Herschel Schachter felt it was assur mederabbanan. RMW – not "dechak" for sushi (R. Lebowitz)

Rice Paper:

35. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת שבת פרק ז
ההן דשחק תומא כד מפרך ברישייא משום דש. כד מברר בקליפייתיה משום בורר. כד שחיק במדוכתה משום טוחן. כד יהיב משקין משום דש. גמר מלאכתן משום מכה בפטיש.

36. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לט עמוד א
כל שבא בחמין מלפני השבת - שורין אותו בחמין בשבת, וכל שלא בא בחמין מלפני השבת - מדיחין אותו בחמין בשבת, חוץ מן המליח ישן וקולייס האיספנין שהדחתן זו היא גמר מלאכתן .

37. רש"י מסכת שבת דף לט עמוד א
שהדחתו זהו גמר מלאכתו - מדקרי ליה גמר מלאכתו - שמע מינה זהו בישולו, וחייב.

38. מרדכי מסכת שבת הגהות מרדכי פרק (אחד ועשרים) [ששה עשר] רמז תסז
הר"ם דבר שהוא קשה ואין יכולין לאכלו כ"א ע"י שרייה אסור לשרותו דזו היא גמר מלאכתו ועיין בפנים:

39. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח סעיף ד
אם הוא דבר יבש שלא נתבשל מלפני השבת, אין שורין אותו בחמין בשבת אבל מדיחים אותו בחמין בשבת, חוץ מן המליח הישן ומן הדג שנקרא קולייס האספנין שאינם צריכים בישול אלא מעט והדחתן היא גמר מלאכתן. הגה: וה"ה כל דבר קשה שאינו ראוי לאכול כלל בלא שרייה, דאסור לשרותו בשבת, דהוי גמר מלאכה. (הגהות מרדכי) .

40. פרי מגדים אשל אברהם על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח סעיף ד
(טז) כל. עיין מ"א. הנה המעיין בב"י בשם פרדס, וכמו שכתב הפרישה [דרישה סוף אות ד] הביאו אליה רבה [ס"ק] י"ד וט"ו משמע דכל מלוח שנגמר בישולו ע"י הדחת חמין מבשל הוא, וחייב משום מבשל אף בכלי שני, וכל שאין החמין פועל בישול רק דאי אפשר לאכול כלל מחמת מלחו אם לא בחמין, חייב משום מכה בפטיש, וזה כוונת המ"א דקולייס הוא גמר בישולו, ואין נאכל מחמת מלחו הוה מכה בפטיש. ואיני יודע מה אריא חמין, אף צונן נמי יהא גמר מלאכה. ולא דמי להדחת כוסות, דמכל מקום ראוי ע"י הדחק ומי שאין אסטניס לאכול כך:

41. ביאור הלכה סימן שיח סעיף ד
וראיתי בפמ"ג שרוצה לחדש דבר דמשום שאינו יכול לאכול כלל בלי הדחה חיובו הוא משום מכה בפטיש ומשום זה מקשה על הב"י והפרדס דאמאי מותר בצונן ונשאר בקושיא והנה בלבוש ג"כ ראיתי שכתב לענין שריית דבר קשה דחיובו הוא משום מכה בפטיש אבל באמת לא נהירא דבר זה כלל וכבר תפש עליו בא"ר דברש"י ורמב"ם מבואר להדיא דחיובו הוא משום בישול ... היוצא מדברינו דענין מכה בפטיש בדבר אוכל הוא דבר חדש שלא נמצא בפוסקים ואדרבה יש כמה סתירות לזה וכמו שכתבנו למעלה וע"כ אין להחמיר בהדחת צונן בשום גוונא כנלענ"ד בעז"ה :

42. ערוך השולחן אורח חיים סימן שיח (בשיטת הרמ"א)
כלומר אפילו בצונן אם אינו ראוי לאכילה בלא זה הוי גמר מלאכה וחייב משום מכה בפטיש וכן דבר מלוח שאינו יכול לאכול בלא הדחה והדיחו חייב ורבים תפסו דכונתו הוא לשרותו בחמין דווקא ולענ"ד נראה דגם בצונן אסור כשזה הוה גמר מלאכתו אך אנחנו אין אנו יודעים מאכלים כאלו שלא יהיו ראוים רק ע"י שרייה:

43. שו"ת מנחת שלמה תניינא (ב - ג) סימן מ
דטעם הסוברים דאין דין מכ"ב באוכלין היינו משום דס"ל דמכ"ב הוא רק בכלים משום דקא מתקן מנא ולא באוכלין,...
טעמא דמכ"ב לא דמי לאופה ומבשל דחייב אף שאין המלאכה נגמרת מיד עם הדבקת הפת בתנור או העמדת הקדרה על האור אלא נגמרת אח"כ ממילא ע"י האש...ולכך כיון דע"י מעשיו שעשה הוא לא אתחיל בה מידי היינו הא דאמרינן "עשיה" הוא דאסור הא גרמא שרי.

44. רמב"ם הלכות שבת פרק כג הלכה ט (עיין מנחת חינוך ועמק הלכה)
ואין מגביהין תרומות ומעשרות בשבת מפני שנראה כמתקן דבר שלא היה מתוקן.

45. שו"ת ויען יוסף אורח חיים סימן שנג
ואפשר לומר דתליא בפלוגתא דמגבן אי חייב משום בונה, דאי מגבן חייב משום בונה אלמא דאף מלאכה שהיה במשכן באבנים ילפינן מיניה להיקרא מלאכה גם לענין אוכלין, והוא הדין מלאכת מכה בפטיש דהוי במשכן בכלים ובבנין מיקרי מלאכה גם באוכלין, אבל למאן דאמר דמגבן אינו אלא שבות דלא ילפינן ממלאכת בנין דאבנים אאוכלין, הוא הדין לענין מכה בפטיש.

46. The Rise of the Rice – Frum Toronto 1603

A. The ingredients of edible rice paper are white rice flour, salt, and water, although tapioca flour and other ingredients may be added. The mixture is then placed on a heated flat surface; dried and turned into translucent round or square sheets. It is usually sold in packages of dried thin, crisp, translucent sheets, wrapped in cellophane or plastic bags. The sheets are dipped briefly in hot water to soften them, then wrapped around a different choice of fillings, turning them into fresh summer rolls (salad rolls) or fried spring rolls, similar also to wraps or tacos. The wrapping paper is consumed. Shulchan Aruch (O.H. 318: 4) rules to prohibit washing in hot water certain kind of fish that requires minimal soaking to make it ready, because of bishul prohibition. Similarly, Mishna Berura (ibid. 37) and Biur Halocho (ad loc) maintain that there is no prohibition of tikun keli or makke bepatish on foods when prepared with cold water. Horav Shlomo Miller's Shlit'a opinion is that although there are opinions that maintain there is tikun keli on foods, the Halacha follows the Mishna Berura, specially on end-changes that could be reversible. Therefore, there is no problem on wetting with cold water rice paper and preparing it to be used in Shabbos.